

Gezonde Toekomst Dichterbij

Kansen voor gezin in achterstandssituatie

Vermogensfonds FNO heeft de ambitie gezinnen in achterstandssituaties verbetering van de ervaren gezondheid te bieden en zo een beter maatschappelijk perspectief te geven. Een forse uitdaging, weet Monique Schrijver, die leiding geeft aan het programma *Gezonde Toekomst Dichterbij*, die vraagt om actieve inzet van alle partijen in zorg en sociaal domein.

TEKST: FRANK VAN WIJCK

Complexe problemen vragen om een lange adem. En dan nog is het ambitieus te wensen dat ooit een definitieve oplossing zal worden gevonden voor de problematiek van mensen met lage sociaaleconomische status. Wat dat betreft is Monique Schrijver van FNO heel nuchter. “We hebben echter wel de ambitie om deze kwetsbare gezinnen met een programmatische aanpak oplossingen te bieden voor een beter toekomstperspectief en een betere gezondheid”, zegt ze. “Omdat FNO een vermogensfonds is, geeft ons dat juist de lange adem die voor deze problematiek zo essentieel is.”

Integrale aanpak

Schrijver is bij FNO verantwoordelijk voor het programma *Gezonde Toekomst Dichterbij*. Kern hiervan is het verbeteren van de gezondheid van gezinnen in achterstandssituaties. Ze legt uit: “Dit programma is gestart in 2015 en gaat uit van een integrale aanpak van gezondheid. We weten dat mensen met een lage sociaaleconomische status zes jaar korter leven en vijftien jaar in slechtere gezondheid leven dan andere groepen. Ook weten we dat het bij uitstek de groep is waarbij verandering van leefstijl het moeilijkst te bereiken is en dat problemen van generatie op generatie overgaan. Deze groep heeft zoveel problemen, die met elkaar samenhangen, dat zeggen ‘U moet stoppen met roken’ totaal geen effect heeft. Het is zaak te inventariseren wat er precies speelt bij ieder van deze gezinnen, oplossingen op maat te bieden en daaraan gericht leefstijladvies te koppelen. Als je bijvoorbeeld eerst helpt bij het wegnemen van schulden of het krijgen van een passende baan, is er minder stress en ontstaat ruimte om gezonder te gaan eten en meer te bewegen en is er een grotere kans dat afvallen blijvend lukt.”

In het kader van *Gezonde Toekomst Dichterbij* heeft FNO in de afgelopen vijf jaar 46 integrale aanpakken

Monique Schrijver: ‘Problemen van mensen met een lage sociaaleconomische status gaan vaak over van generatie op generatie’.

gefinancierd. “Bij een deel van deze projecten financierden we bewust de fase van het maken van het plan: bewoners en professionals kregen geld om dit samen te maken.”

Lessen

Tijdens de duur van het programma is in opdracht van FNO onderzoek gedaan om in kaart te brengen wat het heeft opgeleverd en welke lessen geleerd zijn voor het hele veld. “Van subsidiegeld is vaak moeilijk te zeggen wat het precies oplevert”, vertelt Schrijver. “Ons primaire doel was immers de gezondheid van mensen te verbeteren, door aan te sluiten bij datgene wat speelt in de gezinnen. We wilden hiervan leren en hebben daarom

het programma geëvalueerd en de onderzoekers vanaf de start bij het programma betrokken. We hebben er drie belangrijke lessen uit geleerd.” Ze somt op: “Om te beginnen dat het geen zin heeft zoiets zonder de bewoners te doen. Het gaat immers om hen, dus zijn de bewoners gedurende het hele traject actief betrokken gebleven, om te kunnen aansluiten bij hun specifieke behoeften. De tweede les is dat het erg helpend is als professionals de ruimte krijgen om maatwerk te leveren voor deze mensen. Ze kunnen dan experimenteren met potentiële oplossingen die met de bestaande schotten tussen zorg, sociaal domein, gemeenten en scholen niet zo snel tot stand zouden komen. Soms is het nodig specifieke tools te ontwikkelen voor de verschillende doelgroepen. Een ‘stoppen met roken’-programma specifiek voor tienermoeders is een goed voorbeeld.” De derde les is dat een aanpak van gezondheidsachterstanden alleen succesvol kan zijn als alle betrokken partijen bereid zijn over de periode van beleidscyclus heen plannen te maken en uit te voeren. Met daarbij gezamenlijk de stip op de horizon in het oog houden voor verbetering van de gezondheid van de doelgroep. “Het vraagt om een andere manier van denken, werken en financieren”, zegt Schrijver. “Dat willen we ook meenemen in het vervolgprogramma dat we in 2021 starten.”

Vervolgprogramma

Met het nieuwe programma wil FNO verder de diepte in binnen een aantal gebieden waar de gezondheidsachterstanden en de urgentie hiervan groot zijn. “Dit vraagt

participatie van veel partijen”, zegt Schrijver, “bijvoorbeeld zorg, sociaal domein, onderwijs, werkgevers, gemeenten, zorgverzekeraars. In een eerste inventarisatie hebben we geleerd dat er al best wat netwerken zijn, maar dat die nog vaak vooral de zorg als insteek hebben. Dit heeft een breder palet nodig, want we weten dat de problemen van mensen met een lage sociaaleconomische status vaak van generatie op generatie overgaan.”

‘We hebben een breder palet nodig dan alleen zorg’

Het vraagt ook om een financiële aanpak die al deze partijen ruimte biedt, stelt Schrijver. “We hebben het hier immers over preventie en we weten dat de effecten daarvan pas op langere termijn zichtbaar worden. Bovendien doen de baten zich in veel gevallen later voor en bij andere partijen dan die erin investeren”, zegt ze. “Naar zo’n financieringsmodel gaan we dus ook op zoek. Nóg een forse uitdaging, maar wel essentieel om blijvende positieve verandering tot stand te brengen in het leven van de groep mensen met lage sociaaleconomische status.”

<<

Artikel in samenwerking met FNO

VIER PROGRAMMA'S

Gezonde Toekomst Dichterbij is een van de vier programma's waarmee FNO invulling geeft aan haar uitgangspunt dat een kwetsbare gezondheid een volwaardig leven niet in de weg mag staan. De andere drie programma's zijn:

- *Geestkracht* (kansen vergroten voor psychisch kwetsbare jongvolwassenen)
- *Klein Geluk* (voor een goede levenskwaliteit van mensen met een langdurige beperking op het vlak van gezondheid)
- *Jongeren INC* (om jongeren met een chronische aandoening naar wens en vermogen te kunnen laten meedoen in een inclusieve samenleving)

Meer informatie: www.fnozorgvoorkansen.nl